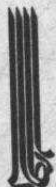

دکتر محمد مصدق
در دادگاه تجدید نظر نظامی
به کوشش
سرهنک جلیل بزرگمهر

www.ketab.ir

تهران، هزار و چهارصد خورشیدی

دکتر محمد مصدق
در دادگاه تجدید نظر نظامی
به کوشش
سرهنگ جلیل بزرگمهر

نشر بایگانی
[با همکاری نشر آرشبو]
مدیر هنری و طراح گرافیک:
پیمان فرگاهی
نمونه‌خوانی و ویرایش:
مهسا سرشار

مدیر تولید: پوریا فرگاهی
قلم‌های استفاده‌شده در متن:
بدر نازک و سیاه، ژو سیاه، Cambria
لیتوگرافی: بارنگ
چاپ متن و صحافی: سپیدار
چاپ جلد: کارگاه چاپ
چاپ نخست، ۱۴۰۰
۵۵۰ نسخه

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۳۴-۵۹-۹

سرشناسه: بزرگمهر، جلیل، ۱۳۸۶ - ۱۳۹۳ / عنوان و نام پدیدآور: دکتر محمد مصدق در دادگاه تجدید نظر نظامی / به کوشش جلیل بزرگمهر. / مشخصات نشر: تهران: بایگانی: آرشبو، ۱۴۰۰. / مشخصات ظاهری: ۷۸۴ ص.، عکس. / فروست: تاریخ ایران: ۱؛ تاریخ معاصر ایران: ۱ / یادداشت: نمایه. / شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۳۴-۵۹-۹ / وضعیت فهرست‌نویسی: فیبسا. / موضوع: مصدق، محمد، ۱۳۲۵ - ۱۳۶۱. -- محاکمه‌ها، دعوای و غیره. / موضوع: Mosaddeq, Mohammad -- Apogetic works / موضوع: محاکمه‌های سیاسی -- ایران -- تهران. / موضوع: Trials (Political crimes and offenses) -- Iran -- Tehran / رده‌بندی کنگره: DSR1515 / رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۲۲.۲۵ / شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۱۱۳۱۵

e-mail: info@bayganipub.ir
twitter.com/baygani_pub
instagram.com/baygani.pub

نشر بایگانی: تهران، انقلاب، مقابل دبیرخانه مرکزی دانشگاه تهران، ساختمان ۳۱۰، واحد ۱۱۰.
صندوق پستی: ۵۱۱-۱۳۱۴۵ / تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۲۲۳۰ / ۰۲۱-۶۶۴۰۲۲۶۰

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۷	پیوست ۱
۸	پیوست ۲
— ۱۱ —	در فاصله دو دادگاه
۱۳	یک «تصادف غیر مترقبه»!
۱۵	پیوست ۳
۱۶	پیوست ۴
۱۹	نامه های تبریک سال ۱۳۳۳ برای دکتر محمد مصدق
۲۷	پیوست ۵
۲۸	پیوست ۶
۲۹	پیوست ۷
۳۰	پیوست ۸
۳۱	پیوست ۹
۳۲	پیوست ۱۰
۳۳	پیوست ۱۱
۳۶	پیوست ۱۲
۳۸	پیوست ۱۳

۳۹	[پیوست ۱۴]
۴۱	در فاصله دو دادگاه
۶۷	[پیوست ۱۵]
۶۸	[پیوست ۱۶]
۶۹	[پیوست ۱۷]
۷۷	ویژگی های دو دادگاه
۹۲	[پیوست ۱۸]
۹۳	[پیوست ۱۹]
۹۵	پیشگفتاری راجع به شروع رسیدگی در دادگاه تجدید نظر نظامی
۹۸	[پیوست ۲۰]
۹۹	شرح حال نویسی برای دکتر محمد مصدق و مذاکره درباره انتشار مشروح جریان محاکمات
۱۰۳	[پیوست ۲۱]
۱۰۵	یک سرمقاله سانسور شده در دوره دیکتاتوری راجع به دکتر مصدق

جلسات دادگاه تجدید نظر نظامی

۱۱۱	نخستین جلسه دادگاه — ۱۳۳۳/۱/۱۹
۱۴۹	اظهار نظر پرفسور رولن درباره اختیارات پادشاه در حقوق بلژیک
۱۵۸	[پیوست ۲۲]
۱۶۵	[پیوست ۲۳]
۱۷۷	[پیوست ۲۴]
۱۸۳	[پیوست ۲۵]
۱۸۴	[پیوست ۲۶]
۱۹۰	[پیوست ۲۷]
۱۹۲	[پیوست ۲۸]
۱۹۳	دومین جلسه دادگاه — ۱۳۳۳/۱/۲۱
۲۲۲	[پیوست ۲۹]
۲۲۴	[پیوست ۳۰]

مقدمه

به نام خداوند جان آفرین
حکیم سخن در زبان آفرین

دومین کتاب مربوط به محاکمه دکتر محمد مصدق در دادگاه تجدید نظر نظامی قریب دو سال پس از انتشار کتاب اول^۱ به دست چاپ و انتشار سپرده می شود.^۲

کتاب دکتر مصدق در محکمه نظامی در اواخر اسفندماه سال ۱۳۶۳ با تیراژ پنج هزار جلدی چاپ و عرضه شد که با استقبال بی نظیر هموطنان روبرو گردید و در ظرف مدتی کمتر از سه ماه دیگر اثری از آن در کتابفروشی ها دیده نمی شد و در شهرستان ها زودتر. طالبان کتاب فراوان و کتاب نایاب. در خارج از کشور به حکایت آگهی های منتشر شده کار به کسب و کار گراییده! سهل انگاری های نگفتمی یا بعد گفتنی ناشر (نشر تاریخ ایران)، تجدید چاپ را میسور نکرد که خود داستانی تأسف انگیز دارد که فعلاً بگذریم. در سطور زیر رویارویی موکل و وکیل و جریان یافتن رسیدگی در دادگاه تجدید نظر را با اشاره مختصر به وضع دادگاه بدوی فوق العاده نظامی با ذکر حوادث و وقایع و جو زمان توضیح می دهم.

در دادگاه بدوی: به دست آویزادعانامه ای رسوا و مسخره دادگاه تشکیل داده و دادگاه مأمور

^۱ جلیل بزرگمهر، دکتر محمد مصدق در محکمه نظامی (تهران: نشر تاریخ ایران، ۱۳۶۳).

^۲ چاپ نخست این کتاب توسط شرکت سهامی انتشار در پاییز ۱۳۶۵ صورت پذیرفته و پس از گذشت ۳۵ سال، اکنون چاپ دوم کتاب (نخست ناشر) با ظاهری نو به انجام می رسد.